

zetes szentendrei motívumokat (város-háza, templomtorony, sírkő stb.) jelenít meg nem realizisztikusan, hanem komprimáltan, látomászerűen. Nem a valóság visszatükrözésére törekszik, szándéka a valóságnak — szimbólumok útján történő — újjáteremtése. E cél felé — mint *Mándy Iván* mondotta megnyitó beszédében — Sikuta Gusztáv „konok következetességgel” halad.

Sikuta maroknyi képének kiállítása fontos művészeti esemény volt; a művészeti életünkben sokáig éppen csak hogy megtúrt festő tárlata a régi latin mondás igazát bizonyította: „Sub pondere crescit palma”, „Teher alatt nő a pálma...”

A kiállítás nem egy darabjának („Lámpás fej”, „Szentendrei városháza”, „Egérkisasszony”, „Múlik az idő”, „Szentendrei sírkő”, „Vidám formák” I—II. stb.) múzeumi gyűjteményben lenne a helye.

A tárlatot *Ratkai Ida* rendezte; egyik-másik kép jobb minőségű keretet érdemelt volna.

Az 1939-ben született *Orvos András* egy teremre való festményét láthattuk az év elején a Fiatal Művészek Klubjában (Népköztársaság útja). Orvos — aki 1972-ben mutatkozott be önálló kiállítás formájában a Fényes Adolf-teremben — növényi motívumokból komponálja képeit. Fantáziáját különböző virágokról — rózsákról, szekfűszálakról, tulipánokról — készült színes fotók (névnapiszületésnap-i üdvözlőkártyákon közölt felvételek) hozzák mozgásba; e fotókból kiemel, kimetsz egy-egy rész-

letet, s e szegmentumokból nagyméretű, igen élénk (olykor egyenesen harsány) színvilágú festményt hoz létre.

Orvos az Iparművészeti Főiskolán szerzett diplomát (eredetileg textiltervezőnek készült), így nem volt növénydeke a Képzőművészeti Főiskola tanárának, *Barcsay Jenő*nek. De az Orvosképek gondos, tiszta, gusztusos faktúrája higgadt, fegyelmezett, tudatos festésmódja *Barcsay* felfogásával áll összhangban: „Az anyaggal szépen kell bánni, szépen kell festeni... Ne traktáljuk a felületet túlságosan, bizonyos mértéktartással alkalmazzuk a festőszereket... A kép minden négyzetcentiméterére festőileg meg legyen oldva...” (*Barcsay* beszélgetése *Székely Zoltán* műtörténész-szel; megjelent a „Művészettörténeti tanulmányok” című kötetben, 1960-ban.)

Orvos legközelebbi rokona az amerikai *Roy Lichtenstein*, a pop-art („popular art”) neves képviselője; *Lichtenstein* népszerű képregények (comics-ok) kockáit nagyítja fel festményekké, Orvos képeslevezelőlapok színes virágait... De a szürrealistáktól is tanult (a domborodó szirmok gyakran erotikus képzeteket keltenek...) és a geometrikus absztrakciótól is: festményein a növényi formákat szívesen kapcsolja össze síkmértani idomokkal: körökkel, sokszögekkel, téglalapokkal. Nem mindennapi képességeit bizonyítja, hogy a szürrealizmusból, a pop-artból és a konstruktivizmusból — ezekből az igen különböző, sőt ellentétes stílusirányzatokból — **egyeses és egyéni** formanyelvet tudott kialakítani.

Tájékoztató

A GONDOLAT KIADÓ újdonságai közül jelentős vállalkozás az *Uránia Allatvilág* után az *Uránia Növényvilág* c. sorozat megindítása, melynek első kötete a magasabbrendű növényekkel ismerteti meg a természet szépségei iránt fogékony olvasót. A Gondolkodók-sorozat újabb kötete *Wilhelm Dilthey* munkájának (A történelmi világ építése a szellemtudományokban) reprezentatív válogatását tartalmazza, melynek középpontjában a megértés történelmiségének vizsgálata áll, mivel — mint írja — „a szellemtudományok legvégső és legbonyolultabb problémája a történelem”. A Nobel-díjas svéd közgazdász, *Gunnar Myrdal* könyve (Korunk kihívása: a világszegénység) a százmilliók élet-halál problémáját jelentő gondról, a gazdasági-társadalmi elnyomóról és

kiszolgáltatottságról ad óriási tényanyag és tudományos információ felsorakoztatásával megdöbbentő képet. Az éhező kontinensek, a fejletlen és fejlődésben lévő országok megsegítésére ajánlott szegénység elleni világprogramja — ha sok tekintetben vitatható is — tiszteletre méltó és tanulságos javaslat.

Thurzó Gábor „Hét színjáték”-át a Magvető jelentette meg. A kötetbe gyűjtött színdarabok, olvasmányoknak is érdekesítőek, ha természetszerűleg nem is tudják visszaadni a színpadi játék eleven varázsát. A művek egymásutánja meggyőző bennünket arról, hogy a szerzőt tulajdonképpen minden művében a végtelen szituációk, a választás lehetőségének kérdései érdeklik, ezekre keres választ a kitűnő dialógusok s a drámai összeütközések segítségével.